

సుగుణ డెలివర్స్. మదర్ అండ్ డాటర్ సేక్" అన్న సమాచారాన్ని తీసుకుచ్చిన టెలిగ్రాఫ్‌ను చూసిన తరువాత నా మనస్సులోని టెన్షన్ నెలకొన్నది. ఇప్పుడు నేను ఒక చిన్న పాపాయికి తండ్రినన్న భావం కలగడం గుండెలో చలిచారల్లో ఏదో అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి. ఇన్నాళ్లు ఏవో భయానకమైన దృశ్యాలను చూసిన నా మనోఫలకం ఇప్పుడు అందమైన దృశ్యాలను చిత్రీకరిస్తోంది. తన చిన్న చేతుల్లో నా చేతిని గట్టిగా పట్టుకుని వచ్చిరాని అడుగులతో తడబడుతూ నాతోబాటు నా కూతురు నడుస్తున్న దృశ్యం చాలా అద్భుతంగా ఉంది. నా గుండెలమీద నిద్రపోయిన పాపాయిని నేను అపురూపంగా చూసుకుంటున్న దృశ్యం ఇంకొకటి. నిన్నటిదాకా రకరకాల ఆలోచనలతో అయోమయంగా గడిపిన నాకు ఇంత ఆనందం లభిస్తుందని కలలో కూడా ఊహించలేదు. సుగుణకి ధైర్యం చెప్పాను. కాని, పురుటికి వెళ్లిన తరువాత ఒంటరిగా ఉన్న నాలో అలజడి ప్రారంభమైంది. పాడు. మనస్సు ఎప్పుడూ చెడునే ఆలోచిస్తుంది. సుగుణకి ఏమైనా అయితే? అన్న ప్రశ్న ప్రతీరోజూ కొన్ని వందలసార్లు మదిలో ముల్లలా గుచ్చుకునేది. స్త్రీ అంత కష్టపెడుతున్న భగవంతుని స్పృహించి కోపం వచ్చేది. తల్లి గర్భంలో హాయిగా నవ్వుచుంటుంటే ఈ భూమిమీదకొచ్చే శిశువుతో తెలియదు తన జన్మనంతోనే తల్లి ప్రాణం గిలగిలలాడుతుందని. అయినా భగవంతుణ్ణి నిందించవలసిన అవసరం లేదు. ఒక గొప్ప కార్యం జరగడానికి నేపథ్యంలో ఎంతోమంది శ్రమ ఉంటుంది. అందుకే మనం తెరముందు కనబడేవాటికంటే తెర వెనుక వారి గురించి ఒక్కసారి ఆలోచిస్తే నాళ్లకు న్యాయం చేసినాళ్లమవుతాం. పాట వింటున్నవాళ్లకు తెలియదు ఆ పాట కోసం ఒక నాలిక మెలికలు తిరిగిపోతుందని. కవిత్యం చదువుతున్నవాళ్లకు తెలియదు కాగితం మీద కలం కదిలికొనే కవి మెదడులోని నరాలు తెగుతాయని. నర్తకుని నాట్యకారిణిని చూసి ఆనందించే మనం ఆ నర్తకిని సాదారణ నడకలు నేర్చిన తల్లి గురించి వట్టిరచుకో.

సుగుణని చూడాలని ఉంది. అవును సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆ పని చెయ్యాలి. బిడ్డకు జన్మనిచ్చిన తల్లి మోములోని ఆనందాన్ని చూడాలి. నేను తెంచుకుని పుట్టిన బిడ్డకు పాలిచ్చిన తరువాత తల్లి బుగ్గల్లో విరిసే పారిజాతాన్ని చూడాలి.

మొదటి గర్భం కానడంతో నెలలు నిడుతున్న కొద్దీ సుగుణలో భయం తాలూకు నీలినిడలు పుష్టంగా కనబడేవి. నాకూ ఆదోలా ఉన్నా సుగుణ భయపడుతుందని బింకంగా ఉండేవాళ్ళి. అర్ధరాత్రి నిద్రలేచి భయంతో వెళ్ళి వెళ్ళి ఏడ్చేది. నేను సముదాయిస్తుంటే నా గుండెలమీద తల ఆవి చిప్పివెళ్లలా నిద్రపోయేది. సుగుణ కళ్లలోంచి కన్నీరు బిట్లు బిట్లుగా వడుతూ గుండెని వింత పుండనకి గురిచేసేది. మొదటికొమ్మ కనుక అరవనల రాగానే పుట్టంటే కళ్ళిచ్చి శాంతి తీసుకోమని ఎంత బలిమాలినా విప్పించుకోలేదు. నాకు ఇబ్బంది అవుతుందని ఎనిమిదో నెల వచ్చిన తరువాత వెళ్ళింది.

ఏదోనెల వచ్చిన తరువాత సుగుణ ఆయాసపడుతూ మెల్లగా ఇంట్లో తిరుగుతుంటే ఎందుకో విచిత్రంగా అనిపించేది. కాళ్లకు కొంచెం నీరు పట్టిలావుగా కనిపించేవి. అప్పుడప్పుడూ రహస్యంగా గమనించేవాళ్ళి పొట్టమీద చేతులు వేసుకుని పసికందు కదలికలద్వారా ఏం చెప్పేదో తెలియదు కాని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకునేది.

ఆసీసులో ఇన్ స్పెక్టర్ ఈ రోజులో అయిపోతుంది. నవ్వేవారం తెలుపు పెట్టే అత్రాంటికి వెళితే బాగుంటుంది. మరదలు శ్యామలకి కుక్కపిల్లలంటే చాలా ఇష్టం. ఎప్పుడో సంవత్సరం క్రితం ఆ అమ్మాయికి కుక్కపిల్లని తెస్తానని ప్రామిస్ చెయ్యడం జరిగింది. అదృష్టవశాత్తుకోలిగ్ కృష్ణమూర్తి ఇంట్లోని పెంపుడు కుక్క మూడు పిల్లల్ని వారం రోజుల క్రితం ఈనందిని చెప్పాడు. అత్రాంటికి వెళుతున్నప్పుడు దానిని తీసుకోలితే శ్యామల మాట నిలబెట్టుకున్నందుకు చాలా సంతోషిస్తుంది.

అమ్మాయికి ఏం పేరు పెడతే బాగుంటుంది? సుగుణలా అందంగా ఉంటుందా? ఏది ఏమైనా పాపాయిని చాలా క్రమశిక్షణలో పెంచాలి. ఎక్కువగా గారా బంపేసి పాడు చెయ్యకూడదు.

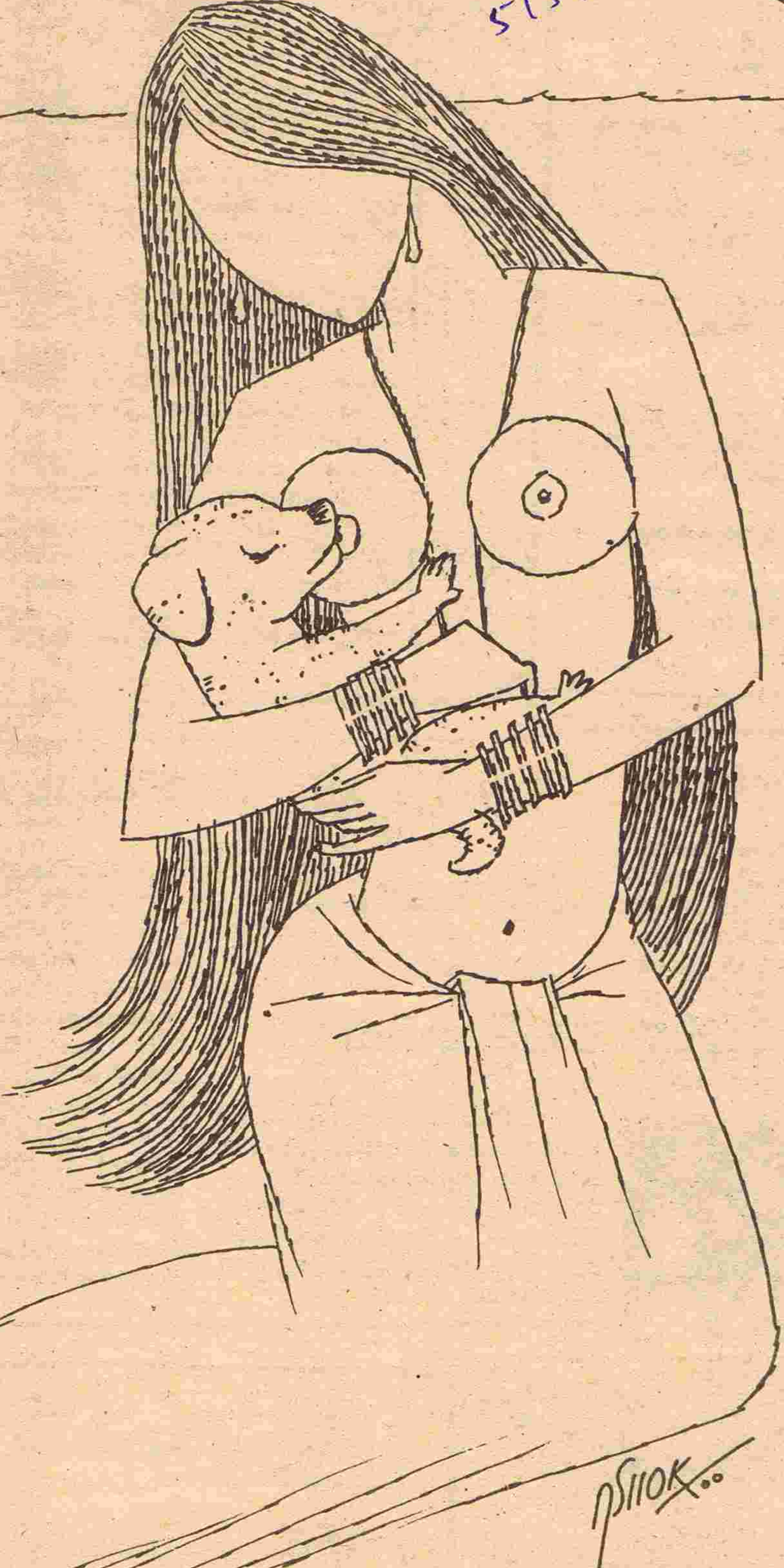
అత్తగారి ఊరు కోసేమలో ఉంది. ఆ ఏరియా అంటే నాకెంతో ఇష్టం. ఎక్కడో మహాత్మాల్లో పుట్టి అంద్రోదేశాన్ని నవ్యశ్యామలంగా మార్చిన గోదావరి ఒడిలో ఒదిగిన అందాల పారినిల్లది. వరి చేలు నేలంతా వచ్చని కార్పెట్ పరచినట్టుంటాయి. కొబ్బరిచెట్లు

అమ్మవారికి!

గొప్పరాజు వెంటట సరస్వతీహార్య

క్రమశిక్షణ కలిగిన సైనికుల్లా దేశాన్ని కాపలా కాస్తున్నంత సీరియస్‌గా వరుసగా నిలబడి ఉంటాయి. నర్తకురం దగ్గర లైలుదిగి గోదావరి దాలాలి. గోదావరిలో వడవ ప్రయాణం మాటలకందని మధురమైన అనుభూతి. ఎగిసేపడుతున్న అలల తాకిడికి వడవ ఊగిపోతూ ఉంటుంది. కొత్తనాళ్లకే మునిగిపోతుందేమోనన్న భ్రాంతి కలుగుతుంది. తీవ్రంగా వచ్చిన అల వడవని ఊకిని ముత్యాల జల్లు కురిసినట్లు ఒళ్లంతా పడుతుంది.

పాంగామా గుర్తుకొస్తే ఇప్పటికీ నవ్వు వస్తుంది. శ్యామలకి నాళ్లక్క దగ్గరే వడుకే వడం అలవాటులు. ఆరోజు

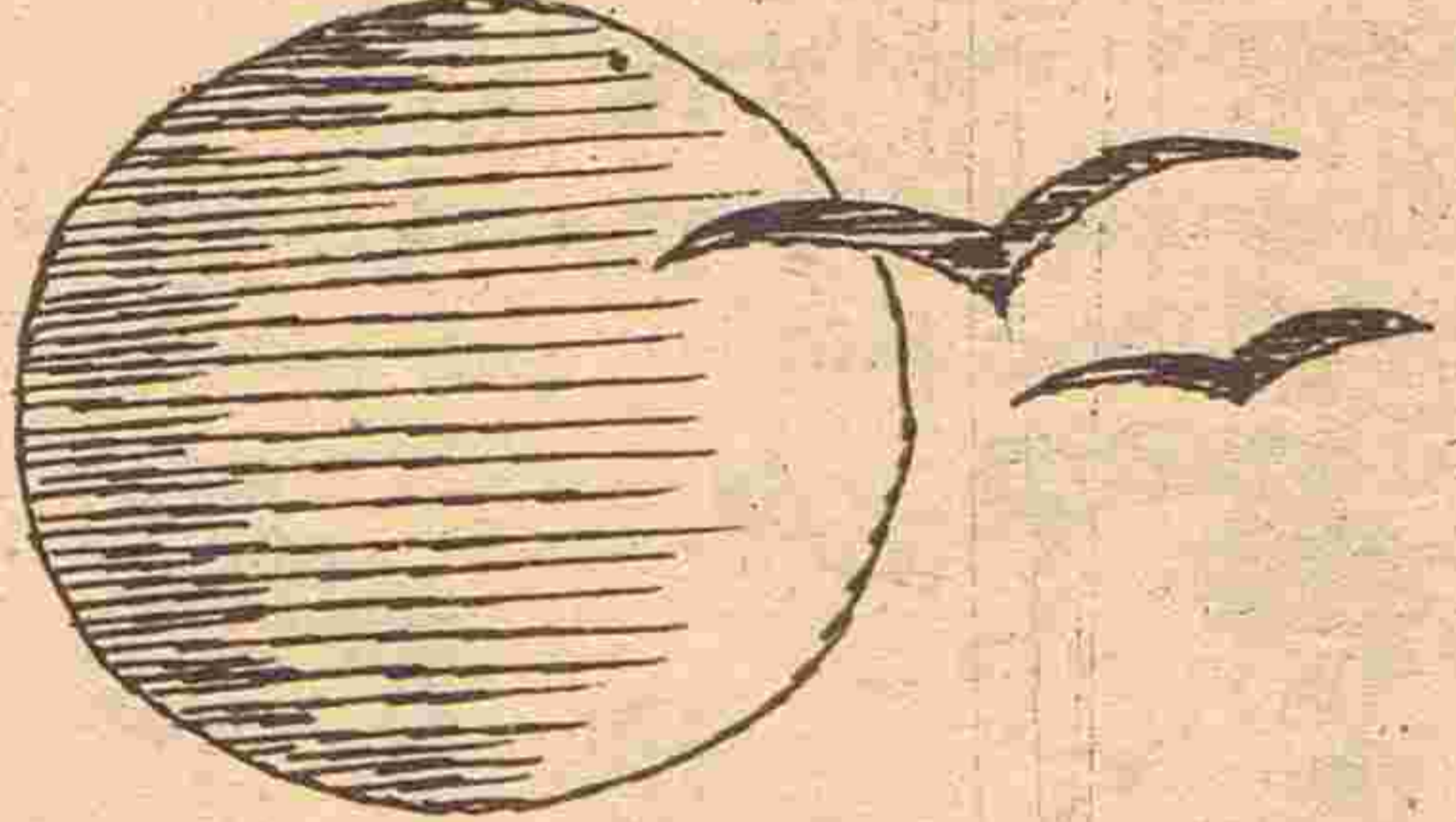
లి. సికింద్రాబాద్ స్టేషన్ దగ్గరవడం చేత ఒక గంట ముందుగా పెట్టెలో సహా కృష్ణమూర్తి ఇంటికి వెళ్లాను. కుక్కపిల్లను తీసుకుంటే దాని తల్లి 'అదోలా' చూసింది. కాని పుట్టి కొద్దిరోజులే అయిందేమో చాలా ముద్దోస్తోంది. సీను జాతిది కాకపోయినా మాడ్డానికి మాత్రం అలాగే ఉంది. తెల్లని బొమ్మని చూస్తూంటే ఒళ్లంతా దూది అంటించినట్టుంది. ఈ శుభసం దర్శంలో ఇంత మంచి బహుమతి ఇచ్చినందుకు మరదలు శ్యామల అశ్రువుపోవాలి. శ్యామల చాలా చలాకీ అయిన అమ్మాయి. సుగుణకి శ్యామలకి నయస్సులో పది సంవత్సరాల తేడా ఉంది. శోభనం నాడు జరిగిన

కూడా అక్క దగ్గర వడుకుంటానని ఏడ్చింది. సుగుణ నుంచి శ్యామలను వేరే చేసేటప్పటికే పెద్దలు దిగిన వారు. నా ఊపాలు మా పెళ్లినాటి విషయాల మట్టా తిరగడం ప్రారంభించాయి. వల్లెలూరి అమాయకత్వం, స్వచ్ఛతనిండా నింపుకున్న సుగుణ నా జీవితాన్ని నందనసం చేసిందనే చెప్పాలి. ఈ పెళ్లయిన రెండేళ్లలోకూడా సుగుణని ఎప్పుడూ కోపం, చిరాకులతో చూడలేదు. కుక్కని గోలునుతో కట్టిన నీడకు పక్కమించాను. నా ఆలోచనలతో నేను గమనించలేదు గాని కుక్కపిల్ల సీరియస్‌గా కాళ్లమీద తల పెట్టుకుని పడుకుంది. తప్ప దానిలో మరే కదలిక లేదు. బిస్కెట్లు పెట్టినా తినలేదు. నా హుషారులో ఉన్న నేను దానిని పెద్ద ఉపద్రవంగా గుర్తించలేదు. ఇంటికెళ్లగానే ముందుగా శ్యామలే ఎదురైంది.

కుక్కపిల్లని ఒళ్లోంచి లాక్కుంది. పాపాయి ఎంతో ముద్దుగా ఉంది. రోజూ పాపాయికి నీళ్లు తనే సోస్తాంది. పోలికలు నావేనల, ముక్కు మాత్రం నాది కాదు. ఇవన్నీ ఒక్క నిమిషంలోనే చెప్పేసి ప్లే పాతులొక్కటి చూపించడానికి బయటికెళ్ళిపోయింది.

సుగుణ నవ్వు చూడగానే నవ్వింది. ఆ కళ్ళల్లో ఏదో వింత వెలుగు. నీరసంతో పాలిపోయిన ఆమె మొహం మరింత తెల్లగా కనబడుతోంది. నడుంకి కట్టు, కాళ్ళకి చెప్పులు, చెవుల్లో దూది ఇదీ అవతారం.

కాళ్ళకడుక్కున్న తరువాత ఉయ్యాలలో నిద్రపోతున్న పాపాయిని చూశాను. అరచేతిలో ఏదో వస్తువుని ఆపురూపంగా దాచుకున్నట్లు గుచ్చెళ్ళు మూసే నిద్రపోతోంది పాపాయి. మనస్సులోని ఆనందతరంగాల్ని ఆపుకోలేక పాపాయి మీదికి పంగి ముద్దు పెట్టబోయాను. 'ఏంగిలి చిన్ననాళ్ల బుగ్గలకు తగిలితే అది పాడయిపో

తాయండి' అంటూ వారింబింది సుగుణ. ఎంత స్వార్థం? నా కోరిక తీరకపోయినా వర్తాలేదు పాపాయి అందం చెడిపోకూడదు. గదిలో ఎవరూ లేరు. గుమ్మంకే చూశాను. ఎవరూ వస్తున్న మాచనలు కూడా లేవు. సుగుణని ముద్దు పెట్టుకున్నాను. ఇండా కా రోడ్లో కాళ్ళకడుక్కుంటున్నప్పుడు చూసిన ఎర్ర, గులాబీ మొగ్గ సుగుణ బుగ్గలమీద విరిసింది. అప్పుడు సుగుణ నవ్వు నవ్వు ఎప్పటికీ మర్చిపోతేను.

గది బయటికిచ్చి హోటల్ కూర్చున్న మాచగారి దగ్గరికి వచ్చాను. అక్కడ శ్యామల స్నేహితుల దగ్గరకెళ్లి తిరిగి వచ్చేసింది కాబోలు. కుక్కపిల్లకి బలవంతంగా పాలు పట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. బలవంతంగా మూతని పాలిగొన్నాలోకే పెట్టినా అది నోరు తెరిచి తాగడం లేదు. 'ఏమిటి బామాగూ ఇలాంటి దాన్ని తెచ్చారు? ఇదేమీ తినడం లేదు. తాగడం లేదు. ఏదో మందు తిన్నట్టు మందంగా ఉంది' అంది శ్యామల. 'కడుపు మాడిన తరువాత అదే తాగుతుందిలే' అని ఓదార్చాను.

రెండు రోజులు సరదాగానే గడిచింది. మూడవ రోజు ఉదయమే పాపాయికి ఒళ్ళు కొంచెం వెచ్చబడింది. సుగుణ ఏడుపు మొదలు పెట్టింది. ఇంట్లో అందరూ వాడావిడి వడిపోతున్నారు. ఎవ్వరూ వచ్చి మంచి నీళ్ళుకూడా ముట్టుకోలేదు. మాచగారు డాక్టరుగారి కోసం వరుగెళ్లారు. కేవలం కొద్ది రోజుల క్రితం ఈ భూమిమీద అడుగు పెట్టిన పాపాయి మా జీవితాల్లో ఎంతో ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. ఈ అనుబంధాలు, పెంటమెంట్స్ చూస్తుంటే చాలా ఎంతగా అనిపిస్తోంది. అందరూ పాపాయి మంచం చుట్టూ చేరారు. మాచగారు కాలిగాలిని పిల్లిలా తిరుగుతున్నారు.

హోటల్ కచ్చారు. కుక్కపిల్ల అలాగే నడుకుని ఉంది. దానిముందు పాలిగొన్నే నిడుగా ఉంది. ఇంచుమించు లేనట్లే నరసితికే వ్రేసింది. ఇప్పుడు అది నాకోక నమస్క. అది చచ్చిపోతే ఆ పాపం నాకు చుట్టుకుంటుంది.

పాతల్లగా నా మనస్సులో ఒక మెరుపు మెరిసింది. నేను మునుపు మనస్తత్వాలను అంచనా వేయగలనన్న నమ్మకం నాకిప్పుడు ఉండేది. అది ఆ దేవుడికే తెలియాలి. కాని ఒక మూగ జంతువు మూడు రోజుల్లోంచి వడుతున్న నరకయాతనని అర్థం చేసుకోకుండా మూర్ఖుడిలా ప్రవరించాను.

తల్లి నేను విశ్వజననమైనది. ఆ ఆధిప్తీయ మధురభావనకీ నునుపులు, జంతువుల తేడా లేదు. ఇంత చిన్న విషయం నాకెందుకు తల్లిలేదో అర్థం కావడం లేదు. పాపాయికి కొంచెం జ్వరం రాగానే ఇంత అర్థాలుం జరుగుతోంది. కాని నేనేం చేశాను? కేవలం వదిపాను రోజులుకూడా నిండు ఒక బిడ్డని తల్లి నుండి వేరు చేశాను. తల్లి ఒడిలో చెప్పగా పడుకుని హాయిగా ఉండవలసిన కుక్కపిల్లని కసాయివాడిలా తీసుకోచేశాను. మూగ జంతువు కనుక మరేమీ చెయ్యలేక పాలు తాగుకుండా తన నిరసన తెలియజేస్తోందా కుక్కపిల్ల. నేను కుక్కపిల్లని తీసుకున్నప్పుడు దాని తల్లి 'అదోలా' చూసిన మాపులకి అర్థం తెలిసింది.

కుక్కపిల్లతో సహా పాతల్లగా బయలు దేరిన నవ్వు మానే ఇంట్లో అందరూ అశ్రువుపోయారు. పాపకి వయం అయిన తరువాత వెళ్లమని సుగుణ బ్రతిమాలింది. కాని ఇప్పుడు నా మనోఫలకం ఒకే ఒక దృశ్యాన్ని చూపిస్తోంది. ఈ కుక్కపిల్ల ప్రాణం పోకముందే దాని తల్లి దగ్గరకు చేర్చాలి. తన దగ్గర పాలు తాగుతున్న దీన్ని నాళ్ళమ్మ ఆప్యాయంగా నాకుతుంటే చూడాలి.